

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslowakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

EVROPSKÉ LISTY: Vychází každé pondělí • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publication, Inc. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek

EVROPSKÉ LISTY: Erscheint jeden Montag • Herausgeber: Universum
Sokol Publ. Inc. • Chefredakteur: Josef Martínek •

GEGR. 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG den 15. NOVEMBER 1976 • EL. POSTFACH 606, CH-8058 ZÜRICH FLUGHAFEN • Nr. 46.

Politika ve sportu a následky

Pořadající výbor Daviscupového tenisového mistrovství vyloučilo Sovětský svaz z účasti na poháru pro rok 1977, protože odmítl nastoupit v semifinále utkání s Chile z politických důvodů. Výbor zároveň doporučil, aby podobná vyloučení byla v budoucnu automatická pro jakýkoli stát, který ohlásí účast na Davisově poháru a pak ji zruší, z jakýchkoli příčin mimo pro přírodní katastrofu.

Současně, na zasedání pořadajícího výboru ILTF — Mezinárodní tenisové federace — bylo rozhodnuto poskytnout SSSR, Československu a Maďarsku lhůtu do patnáctého prosince letošního roku k vyrovnání pokuty, která jim byla uložena za to, že zrušily svou účast v turnaji žen této federace letos v srpnu ve Filadelfii. Všechny tři země odřekly, jak známo, účast v poslední chvíli a jako důvod uvedly přítomnost Jižní Afriky. Dostaly pokutu deset tisíc dolarů každá. Z toho Sovětský svaz a Československo zaplatily, respektive vrátily sumu okolo pěti tisíc dolarů za předem opatřené letenky, zbývající částku, za škody, které způsobily jednak narušením programu a jednak tím, že vstupné na dotyčné zápasy muselo být vráceno, dosud dluží. Maďarsko zatím nezaplatilo vůbec nic.

Všechny tři země, Sovětský svaz, Československo a Maďarsko byly také vyloučeny z účasti na turnaji Federálního poháru v roce 1977. Také Filipíny na poslední chvíli odřekly účast na letošním Federálním turnaji ve Filadelfii a byly pokutovány částkou dva a půl tisíce dolarů. Pokutu zaplatily, čímž byla celá záležitost skončena.

Jestliže Sovětský svaz, Československo a Maďarsko nezaplatí celou pokutu do patnáctého prosince 1976, budou nadále vyloučeny z účasti na veškerých podnicích kontrolovaných Mezinárodní federací. Pro Československo a Maďarsko by to znamenalo nemožnost startu na Králov. poháru, evropském turnaji tenisu v krytých halách. Maďarsko je přitom obhájcem titulu.

Příští měsíc má Itálie — ve finále Davisova poháru 1976 — v Santiagu hrát s Chile. Zatím nepotvrdila účast vzhledem k silnému odporu italské levice. Jestliže Itálie do finále nenastoupí, bude pro příští rok z účasti na Davisově poháru vyloučena.

Resoluce, kterou pořadající výbor Davisova poháru schválil, bude předložena valné hromadě Davisova poháru, která se bude konat příští červenec. Vcelku je skoro totožná s resolucí, která byla generál. shromáždění poháru předložena letošního července a která — rozdílem tři hlasů — nebyla schválena. V té době Spojené státy ohlásily, že se neúčastní Davisova poháru 1977 a Velká Británie a Francie sdělily, že se rozhodnou později. Ale dva týdny poté Spojené státy zrušily svoji neúčast s tím, že počkají ještě další rok, aby viděly, je-li možné vyloučit politiku z této sportovní soutěže.

Jsmo zvědaví, zda Československo, Sovětský svaz a Maďarsko zaplatí do půli prosince náhradu škod. Tenisové hvězdy těchto zemí podstatně přispívají národnímu hospodářství vydáváním tvrdých valut. Ocitnout se na jedinou bez jejich tučného zdroje, — to si asi režimy rozmyslí. On je přeci jen rozdíl beztestně demonstrovat neúčasti na sportovním podniku anebo se vystavit nebezpečí, že jejich hvězdy si budou muset míčky prohazovat mezi sebou. Už jsme se mnohokrát přecsvědčili, že politická hrdost Moskvy a satelitů je náramná jen potud, pokud je to konkrétně nic nestojí.

Zvítězili - a odpovědnost převzali

Tak se dá několika slovy charakterizovat výsledek posledních voleb, vítězství Jimmyho Cartera a Demokratické strany. Vítězství, které vlastně v případě selhání znamená prohru. A že by nový prezident, senát i kongres měli v budoucnu své postavení nějak lehce — o tom je nutno pouze pochybovat. Není to možné. Situace nejenom v Americe, ale i ve světě — který se na americkou pomoc spoléhá, to-

mu nedovoluje. Situace jak politická tak také hospodářská. Na nového presidenta a vládu čeká, na rozdíl od voleb minulých — dlouhá a dlouhá řada mimořádných rozhodnutí — které musí být učiněny nejen se srdcem a odvahou, ale hlavně s rozvahou. Oboje, jak proběhlá volební kampaň dokázala, nově zvolený prezident má. Co potřebuje, je řada kvalitních spolupracovníků, o jejichž poctivý výběr se, jak

poslední dny ukazují, nově zvolený stará.

A kapitálem jeho také je, že jeho práce nemůže být rušena jak v senátu tak v kongresu druhou politickou stranou. Všude je zajištěn většinou své strany Demokratické. To je výhoda pro presidenta nebývalá. Na převzetí své funkce se nový prezident připravuje bez odkladu, také na změny, které bude ve své již administrativě provádět. Aniž by prozradil to nejmenší, což se vzhledem k všetečnosti tisku zdá odpovědné. K jedné změně však dojde se vši jistotou, k výměně zahraničního ministra Kissingera. Velmi pravděpodobné také je, že se zvětší i vliv menšinových skupin a snad také — i vliv skupin etnických.

Za velmi škodlivé, například, pokládáme nesvolávání pravidelných tiskových konferencí časopisů národnostních skupin. Minulou administrativou jsme nebyli pozváni, jako česko-americké noviny, za celé poslední tři roky ani jednou.

A že již také příští prezident podniká kroky k tomu, aby byl zredukován počet zaměstnanců Bílého domu a zvýšena jeho aktivita, je, jak zprávy naznačují, jasné. A že sám se svými novými spolupracovníky pracuje naplno, o tom svědčí jím samotným nazvaná "pracovní dovozná"!

Co my pokládáme za svoji povinnost říci nyní, je, že doufáme, že hlavní volební heslo nového presidenta: "New Leadership" splní plně to, co od něho bylo voliči očekáváno — a novému presidentu pak přejeme k jeho realizaci a vůbec ke splnění jeho nadmíru obtížných úkolů hodně síly.

FIN

Telegraficky ze světa

Neblahá situace britské libry a vnitřní rozpory ve vládě Labor Party dávají konservativcům do rukou dostatečnou zbraň, aby trvali na vypsaní nových voleb. V nejbližších dnech se rozhodne o skutečné pevnosti nynější vlády. • Obě nepřátelské strany v Libanonu — křesťané a moslemové, podepsali prezidentovu výzvu podvolit se dočasné syrské okupaci země. V době naší uzávěrky je syrská armáda před branami Bejrútu a v zemi je klid. • Ženevská konference o Rhodesii je na mrtvém bodě, protože nelze dojít ani k přibližné dohodě o tom, kdy přesně a za jakých podmínek má být vyhlášena nezávislost země pod černošskou vládou. • Na jihu Angoly vypukly vážné boje mezi vládním vojskem a nacionalistickými guerilami ze skupiny Unie pro naprostou nezávislost Angoly. Vláda užívá tanky a děla a pomáhají jí — Castrovi v zemi usazení "odborníci". • Skupině amerických senátorů, která v Izraeli a Egyptě studuje způsoby, jak zajistit, aby v obou těchto zemích byla atomová energie užívána jen k mírovým účelům, nebyla izraelskou vládou povolena návštěva tajného nukleárního zařízení. • Na území mezi Čínou a Řeckem došlo k pěti zemětřesením ve dvou dnech a odborníci soudí, že může jít o pohyb zemské kůry, který potrvá měsíce. • V Londýně zasedá Konference nukleárních dodavatelů, která jedná o způsobech, jak omezit stále rostoucí možnost výroby atomových zbraní. Konference byla založena před dvěma lety z iniciativy H. Kissingera, po atomovém výbuchu v Indii — Indie dostala nukleární pomoc jen pro mírové účely — a jejími členy je 15 států. • Sovětský svaz oslavil svou Velkou říjnovou revoluci a letos opět scházely ve vojenské přehlídce na Rudém náměstí ruské mezikontinentální stěly. Brežněv v projevu zase horoval — pro détente, a nabádal západ, aby ho dodržoval! • Moskva zareagovala — opožděně, ale přece — na nejnovější nesmírně populární britskou faktografickou knihu o tom, že prý se rodině ruského cara podařilo uprchnout ze země a carevna a dcery prý nebyly bolševky povražděny. Kreml na to: neunikly, kniha je historický falsifikát. • Patnáct afrických zemí utvořilo společný trh — Hospodářské společenství západoafrických států. • Vietnamu hrozí potravinová krize a nedostatek základních průmyslových surovin — vyplývá to ze zpráv vietnamské tiskové agentury VNA. • Nad Černým mořem v oblasti Soči se srazila dvě sovětská letadla. Devadesát cestujících přišlo o život. Jugoslávie bude pravděpodobně prostředníkem v jednáních mezi Egyptem a SSSR o obnovení Smlouvy o přátelství, kterou Egypt letos na jaře vypověděl. •

O ČESKOSLOVENSKU

Velká škoda

Historické knihy a část zařízení depozitáře knih Národního musea Praha shořelo v objektu státního zámku v Častolovicích na okrese Rychnov nad Kněžnou.

Už po třinácté

se v Brně konají takzvané výstavní trhy nevyužitých zásob. Letos se jich zúčastní přes stovku podniků a nabízejí svoje nevyužitě zásoby v hodnotě téměř 40 milionů korun. Tyto trhy jsou kuriozitou komunistického zřízení, ale vcelku dobrým nápadem, protože tam podniky nabídnou a získají vzájemně spoustu produktů a surovin, které by v řízeném hospodářství jinak nesehnaly anebo neprodaly.

Rybí rekord

Čtyřdenní výlov rybníka Dehtář nedaleko Českých Budějovic vydal neobvykle velké množství ryb — 337 tun, což představuje účtyhodnou produkci — 915 kilogramů rybního masa z hektaru vodní plochy.

Hrad na známkách

Nové poštovní známky (3 koruny a 3.60) patří krásám Pražského hradu. Na první známce je obraz Hradu z roku 1572, na druhé reliéf z balustrády letohrádku. Vynikající předlohy a rytiny známek jsou dílem akademického malíře Jiřího Švengsbíra.

Bez komentáře

Rovnou z RP: Vysokoškolské vzdělání na sovětských vysokých školách získalo za uplynulých třicet let přes 3 tisíce československých občanů. Do Sovětského svazu je též vysílána řada vysokoškolsky vzdělaných čs. odborníků na interní a externí aspiranturu a na vědecké stáže.

Odchod herce

V Praze zemřel národní umělec Eduard Kohout. Odešel v něm herec, který se svým mistrovstvím na jevišti, ve filmu, rozhlasu i televizi trvale zapsal do vědomí českého diváka a posluchače. Jeho ostatky byly třetího listopadu — před odpoledním pohřbem — vystaveny v hledišti Národního divadla.

Experiment

Jde o první mateřskou školu svého druhu v Československu: patří Textiláně Liberec a stará se o šedesát dětí svých zaměstnankyň se zkrácenou pracovní dobou. Zvláštností je, že škola "jede", jako matky dětí, na dvě směny, od 6:15 do 14:30 a od 13:30 do 19 hodin. Protože jde o experiment, jsou děti pod zvýšeným lékařským dohledem.

Pankrác,

proslulá dosud věznicí a po válce takzvaným ruským gymnasiem, kam chodili a v ruštině po sovětsku byly vyučovány děti příštích stranických hlaváčů, dostane další kuriozitu: do roku 1981 tam bude postaven Sjezdový palác. Zatím byly vykopány monumentální základy: palác bude vskutku obrovský a poslouží politickým podnikům hlavního města Prahy.

Domů vavříny

Na šesté mezinárodní soutěži mladých hudebníků v Bělehradě hlavní cenu získal komorní soubor hudebního studia Nové pražské trio. Čs. umělci získali dále cenu jugoslávských skladatelů, cenu za nejlepší interpretaci Mozartova díla a cenu publika a kritiky Zlatou harfu.

Nesvítit . . ?

Veliké šetření elektrickou energií nastává v Československu a jako obvykle — hlavní nápor se vede na drobného spotřebitele: aby se v domácnostech moc nesvítilo, aby se šetřilo, nepropálit jedinou kilowat hodinu zbytečně — takovými výzvami se tisk jen hemží. Omezuje se pouliční osvětlení Prahy, omezuje se svícení v obchodech. A nevylučuje se ani nutnost vypínat na několik hodin denně elektřinu vůbec.

Švejk v Rumunsku

Obnovená premiéra Osudů dobrého vojáka Švejka se konala v Bukurešti, na scéně tamního Národního divadla. V hale divadla probíhá zároveň výstava o životě a díle tohoto českého humoristy.

Hra Pavla Kohouta na Broadway

Jak už jsme psali, v Ethel Barrymore Theater v New Yorku se hraje hra Pavla Kohouta anglicky nazvaná "Poor Murderer" (název nepřekládáme, protože nevíme, jaký Kohout v originále užil). Ve hře vystupuje Maria Schell, Laurence Luckinbill (zároveň jeden z překladatelů hry do angličtiny) Kevin McCarthy a řada dalších vynikajících herců, mezi nimi Felicia Montealegre, žena Leonarda Bernsteina. Hra v režii Herberta Berghofa byla označena Clive Barnesem z New York Times za pravděpodobně to nejlepší, co tato sezona přinese.

Je to hra pirandellovská, kde — jako v Hamletovi — vidí diváci "divadlo v divadle"; herci hrají skutečné lidi v různých vzájemných vztazích a zároveň divadelní po-

Nenechte si ujít Kohoutova Ubohého vraha. Český autor je na Broadwayi v zácnosti. Divadlo, které hru uvádí, Ethel Barrymore Theater, je na 47. ulici, West of Broadway.

stavy v paralelních či protichůdných vztazích.

Hrdina té výborné Kohoutovy hry, Keržencev, (Laurence Luckinbill), nadaný a známý herec, je poslán do blázince, kde mu jeho lékař dá možnost, aby své problémy vyhrál v divadelních scénách, v kterých mu pomáhají jeho herečtí přátelé. Ve scéně, kde Hamlet zabije Polonia, se hra vyhrát, protože královna matka, která ve skutečném životě je ženou herce a Keržencevova přítele, pozná, že blázen Keržencev (je blázen? či jsou blázni ti ostatní?) ji opravdu miluje a že divadelní smrt Polonia

je vlastně symbolická vražda jejího manžela. Královnu a manželku hraje vynikajícím způsobem Maria Schell. K napsání hry použil Pavel Kohout povídku Leonida N. Andrejeva, nazvanou "Mysl". Děj se odehrává v Petrohradě roku 1902.

Proč však vlastně o této hře psát? Jak Kohout ve svém dopise, který je vytištěn v programu, a který v překladu otiskujeme, říká:

"... psát o té hře? Uvidíte ji sami." Doporučujeme, abyste se na ni šli podívat. Pavel Kohout, tak jako Václav Havel, patří k nejlepším žijícím českým autorům divadelních her. Jako všichni ostatní spisovatelé, umělci, vědci a mnoho jiných, kteří opravdu něco dovedou, je na černé listině. Doma se nesmí hrát, jeho práce se nesmí publikovat a je, podle Orwella, "unperson".

DOPIS PAVLA KOHOUTA

"Mám napsat něco pro tento program a já nevím o čem psát. O té hře? Uvidíte ji sami. Proč jsem ji napsal? To bude jasné až ji uvidíte. Mám snad říci, že bych byl rád mezi vámi? To je samo sebou. Proč nemohu? To nevím. (Povolení k cestě, která měla být umožněna producentem hry, bylo zamítnuto vládou).

Nu dobrá, snad jen toto: Uvidíte hru, která byla napsána před pěti léty. Od té doby byla provedena na desítkách jevišt', ve stovkách představení, a vidělo ji tisíce diváků. Nevím, kdo jsou lidé, kteří ji viděli, ale znám jednoho člověka, který ji nikdy neviděl: já sám.

Vím, že instituce, již nelze svobodně opustit pro nějaký zločin, který jsme prý spáchali, se jmenuje vězení. Vím také, že jiné instituce, kam jsou lidé zavíráni, aby nenakazili jiné žloutenkou nebo choromyslností, se nazývají oddělení pro nakažlivé nemoci nebo blázinec. Ne napadá mi však název pro zemi, kde člověk může volně kupovat brambory, jít to biografu, plodit děti a doma (vedle mnoha jiných věcí) může dokonce psát, ale nemůže (vedle mnoha jiných věcí) publikovat co píše, nebo jet do zahraničí, aby viděl, co napsal.

Říkají mi, že mohu emigrovat. Kdybych tak učinil — mohl bych strávit život chodě z jedné premiéry na druhou nebo dokonce ovlivnit inscenaci toho, co jsem napsal. Já však nemohu, kvůli postavám vytvořeným na papíře, opustit skutečné lidi z masa a krve, své děti, své přátele a diváky, kteří zůstávají mými diváky, i když jejich právnuci budou možná první, kdo mou hru uvidí. Jsou to ti, kteří mluví jazykem, jímž píši, vzbuzují lásku a nenávisť, pro které a o kterých píši.

Nezbývá mi tedy než pokračovat v psaní věcí, které neuvidím a jen se divit, proč tolik státníků slavnostně podpisuje dokumenty, za nimiž nejsou ochotni stát."

V Praze, 30. září 1976

PAVEL KOHOUT

JE MLADÝ ÚNOSCE ČESKÉHO LETADLA VRAH?

Osmadvacátého října unesl mladý Čech, šestadvacetiletý Rudolf Bečvář, letadlo Iljušin se 111 osobami na palubě, na lince Praha-Bratislava do Mnichova. Tam se ihned vzdal policii. Bude pravděpodobně souzen pro vzdušné pirátství, ale nebu-

de vydán Československu — přes prohlášení čs. vlády, že jde o zločince, který je stíhán pro celou řadu těžkých zločinů včetně podezření z vraždy vlastního bratra. Tyrzení čs. vlády nelze podepřít ani vyvrátit, jsou však známy případy, že režim se snaží i na "nepolitickém" poli

diskreditovat bývalé čs. občany — konkrétní případ — kdy emigranta, který už doma proslul jako lékař-badatel, prohlásila Karlova universita na dotaz z nového emigrantova působiště za podvodníka, který nikdy v Československu nestudoval medicínu.

**ZAJÍMÁTE SE O DENÍ V ČESKOSLOVENSKU?
ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?**

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy vchovaly boдрé místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bořavým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace leckdy unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenářem Amerických Listů.

**Zde odstříhnete a zašlete na adresu
EVROPSKÉ LISTY,**

Postfach 606, 8058 Zürich Flughafen, Switzerland. Přihlašuji se za odběratele EL a předplatné zaplatím celoročně, pololetně, čtvrtletně. (Nehodící se škrtněte). Roční předpl. Sfr. 50.00, pololetní Sfr. 25.00 nebo přepočít v jiné měně. Platit lze pošt. složenkou nebo šekem.

Jméno
Adresa
Podpis

Americké Listy/Evropské Listy. Vydává a tiskne Universum Sokol Publications, Inc. 283 Oak St. Perth Amboy, N J 08861, USA. Tel: (201) 826-1998. Vedoucí redaktor J. Martínek. Evropská redakce a administrace: EL Postfach 606, 8058 Zürich Flughafen, Switzerland. Vychází každý týden s výjimkou dovolené. Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Veškerá tisková práva vyhrazena.

Výhradní způsob placení: Převodem z banky na Schweizerischer Bankverein, Fil. Obstrass, 8033 Zürich, s poznámkou "z. G. Americké Listy P5-622.890" Roční předplatné DM 50.00, pololetně DM 25.00, ve švýcarských francích ročně Sfr. 50.00, pololetně Sfr. 25.00.

CBETOBAP

Dnes se budeme zabývatí prazvláštní motanicí, ke které daly podnět volby ve svobodně okupovaném Československu a pivo Made in Czechoslovakia.

Československá masová média se rozjásala nad volebním úspěchem, i když opět nebylo dosaženo oněch ztopořených 100% alébrůz pouhopouhých 99,97%, čili umravněno slovy: opoziční dizidenti — zbytky žívlů z krizového období, chuligáni a narkomani se zmohli na zanedbatelné tři setiny odporu — hahaha, da zdrástvujet znormalizovaně znormalizovaná znormalizovanost na čele... atd.

Pivo, o které v tomto speciálním případě jde, je všeobecně známé jako Prazdroj, čili Urquell, Pils nebo prostě a lidově dvanačka. O volbách byla včetně všech ostatních alkoholických nápojů úředně, policejné a partajně zakázaná, což, mimochodem, není žádnou "demokratickou" vymožeností lidové demokracie, ale prapůvod zákazu nutno hledat v republice, která se zvala pouze demokratickou, zato to byla ale republika dobrá a vlnadná.

Vrátíme-li se však ještě jednou k právě provedeným volbám, napadne nás — a promiňte poněkud antikvární "pluralis modestiae" (množné číslo skromnosti pozn. aut.) — že čím blíže ke stu procentům, tím blíže k pravdě, neboť si musíme uvědomit, že oficiální úřední výsledek voleb je reciproční hodnotou skutečného stavu věcí, t. j. 0,03% připadá na menšinové funkcionáře, byrokraty, orthodoxní bolševicko-komunistické buňky — pohlaváry, rektoskopy a jiné tatrmány, kdežto zbytek 99,97% vyjadřuje onu tichou většinu, zmrzačenou fyzly a kolaboranty ke koncentračnickému mlčení.

A tak nás napadá z ničeho nic slovo: blbizmus.

Význam slova "blbizmus" nenajdeme sice v žádném naučném lexikonu nebo Slovníku cizích slov, přesto obyčejný člověk z obyčej-

né ulice dobře ví, co to znamená a kdy jest slova přiznačně použití.

Blbizmus je, když... se třeba ve 27. zemědělské sezóně po zkollektivizování půllánků, lánků, chalupníků, rolníků, kulaků, velkostatkářů a zbytkových statkářů, jakož i církevních a šlechtických dvorů objeví v novinách stížnosti partaje a vlády, že 25. října t. r. jsou brambory ještě v zemi na jedné desetíně vysázené plochy, sklizeň cukrovky se hlemýždím tempem blíží k polovině, přičemž sklizňové ztráty činí již dnes přes jednu čtvrtinu, sklizeň kukuřice na zrno, čili chruščovky přesáhla "již" dvě pětiny, ozimá pšenice není ještě ani zdaleka dosetá a jediné podzimní orba nepokulhává tak strašně za harmonogramem, protleskaným na XV. sjezdu KSČ.

Blbizmus je ale také, tvrdili neoficiálnější osobnost, že volby jsou v čs. socialistickém státě významným aktem, významným projevem socialistické demokracie; socialistické demokracie snad ano, demokracie nikoliv, aby bylo jasno. Dále pak osobnost pravila: vláda lidu socialistické demokracie se projevuje v každodenním životě — na každém pracovišti i v bydlíšti. Význam voleb je právě v tom, že bilancují práci a určují program do budoucna. Proto nejenže u nás (v Československu — pozn. aut.) všechna moc pochází z lidu, ale ona se také skutečně vykonává rukama lidu a pro lid. Konec citátu.

Cicero by zcepeněl, Demosthenes by dostal škvatavku a Jan Žižka by do toho začal mydlit hlava nehlava.

Za blbizmus je možno považovat i vysvětlení, co to je Národní fronta. Nejvyšší osobnost praví: Národní fronta není a nebyla nějakou koalici politických seskupení (!) s rozpornými vnitřními zájmy, jako bývají různé koalice v buržoazních státech. Národní fronta je třídní svazek dělníků, rolníků, inteligence,

pracujících lidí, je to svazek obou našich národů a všech národností v našem státě.

Definice hodná Kecalů z Prodané nevěsty.

Masaryk kdysi pravil: demokracie, tot' diskuze, ale v žádném případě neměl na mysli demokracii cirkusovou.

Leč pokračujme v dalším výpočtu blbizmů a dotkneme se prazvláštního nadpisu této statě.

Některý ze čtenářů, hlavně z mladší doby kamenné emigrace seznal, že ono na pohled nesmyslně vyhlížející slovo převedeno do čtivé souvislosti znamená: SVĚTOVAR. Pšákrev, co je to "světovar"?

Vysvětlení se lze dozvědět v jídelním voze ČSD na trati Praha-Frankfurt/Mi, ve kterém lze obdržeti místo objednaného plzeňského Prazdroje láhvinku — opatřenou uvedeným názvem.

Při bližším ohledání etikety v perfektní azbuce se dočteme: Original lager, rozlito v pivzavodě Gambrinus, zapadočeski je pivovarennije zavody-Pilsen-Čechoslovakija.

Přes blankytně modrou zeměkouli se rozpíná v azbuce název piva: CBETOBAP, nad tím vším králuje číselná hodnota piva: 12°.

Člověk by vztekem řval jako jelen, byvší do zadnice střelen, mlátil kolem sebe jako dodělávající kobyly a ječel jako Viktorka u splavu.

Svět toho o Československu ví stále méně, mnohdy si ho plete s Jugoslávií a někteří znalci dokonce s vážnou tváří tvrdí, že v Československu je králem Tito I., největším námořním přístavem je Rejkjavík, protože to tak nějak tvrdil už starý Shakespeare v Zimní pohádce. Kromě těchto základních pojmů se lze dále dozvědět, že v zemi kdysi panoval jakýsi pan Tupšek, že československé území je hustě osídleno národem zvaným Švejkové, že tamější lid pobíhá po návších za

zvuků cymbálu v krojích nebo ve starých c. k. uniformách, jelikož města kromě již zmíněného Rejkjavíku a Hratšín jsou stále ještě bílými místy na mapě světa a že každý občan té země pije pivo, kterému se na celém světě říká Pilsener Urquell. Leč poutník je náhle trapně zviklán ve svých tak jako tak sporých znalostech a po překoktání světově nezajímavé a prachzbytné azbuky na pivní etiketě začne přemítat, s čímželi si spletl pivo, které pil v Japonsku, nebo v Tripolisu, Hongkongu i Biafře pod názvem Urquell, když v pravlasti toho piva se zove CBETOBAP a ještě k tomu nechutně zarébusovaný do protivné azbuky.

Člověk fakt už skoro ani neví, zda všechny ty oficiální blbizmy jsou výplodem žertěřského švejkování, tedy projevem neodpovědně přičenených národních mentalit, nebo zda se věci mají brát smrtelně vážně, což by byla ovšem katastrofa.

Měla-li by tedy platit druhá eventualita, pak ať se Československo přejmenu-

je na Švejkovsko, Praha na ten Rejkjavík, Hradčany na Kremelčany a JAWA na "velociped samochodnij im. V. I. Lenina" čili VSIVIL, pro lepší zapamatování VSIVIL.

Jen je nutné za všech okolností a proti všem uvedeným pravidlům zachovat značku Zbrojovky Brno, aby světovi gauneři všech galerií, podzemí — stok, gangů a kalibrů neměli potíže s objednávkami čs. zbraní pro svoje zločinecké počínání, pro které mají nejvyšší čs. stranickovládni místa tolik hřejivého porozumění.

Facit: blbizmus bychom tedy mohli definovat jako pravý opak chytrolizmu, s obzvláštní urputností zahnížděný na rejkjavických Kremelčanech v zemi Švejkovské, kterou si vymyslel Jeniček s Mařenkou, když si hráli se Sněhurkou a sedmi trpajzlíky na princeznu se zlatým CBETOBAPem na zadní části těla.

Moje moudrá babička tomu říkala: Komu není shůry dáno, v apatyce nekoupiš.

Váš "schamster Diener"
Jan Ryba

"Normalizace" na Dunaji

Skoro čtvrt roku poté, co se 1. srpna zřítíl vídeňský most Reichsbrücke do Dunaje, se situace jak na řece tak i v městské dopravě začíná trochu normalizovat.

Trvalo to skoro tři měsíce, než se podařilo odklidit část trosk starého mostu a uvolnit poměrně mělký kanál podél levého břehu Dunaje, kde teď mohou jednosměrně — buď proti proudu nebo po proudu — a pouze jednotlivě proplovat čluny, vleky a osobní parníky dunajské plavby. Cizím odborníkům, dívajícím se na tyto stejné idylické jako i primitivní poměry, to všechno nejde do hlavy, ale město Vídeň si tím příliš starostí nedělá. Typický a tradičně flegmatický postoj, jakož i nesmrtelné heslo "jen nespěchat, vždyť" je to stejně všechno jedno, ono se to nějak vyčesá, a to potřebuje klid", jsou i dnes silnějším argumentem — než poukazy na národohospodářské škody.

A tak se ve Vídni vlastně nikdo nediví, že stavba provizorního mostu pro tramvaje trvala také skoro čtvrt roku. Most pro automobilovou dopravu — také pouze provizorní stavba — bude snad dokončen začátkem příštího roku a další tři roky bude trvat stavba nové Reichsbrücke. Jeden místní historik si dal práci a našel v archivu zá-

znam, že po bitvě u Wagramu potřebovali zákopníci Napoleonovy armády pouze 12 dnů na stavbu mostu přes Dunaj a nebyl to snad jen nějaký výpomocný most, nýbrž — jak se lze dočíst — most, po kterém se pohybovala vozidla třemi proudy.

Průměrný vídeňský občan to všechno bere apaticky, ale není tajemstvím, že katastrofa Reichsbrücke a ono oficiální lajdáctví, které ke katastrofě vedlo, zapůsobilo velmi negativně na důvěru obyvatelstva.

To se dá dobře pozorovat na chování cestujících ve vozech elektrické dráhy — která teď jezdí přes provizorní most. Z počátku obvyklý šum a hovor zcela utichne, když tramvaj zahne na novou mostní konstrukci. Po celou dobu jízdy nad řekou je ve voze ticho jako v kostele. Pro vídeňský magistrát nebylo příliš lichotivé, když se zjistilo namátkovými dotazy u cestujících, že celá řada z nich nemá příliš důvěry, že by ten provizorní most vydržel.

Zlaté za techniku

Devět zlatých medailí získalo Československo na IV. mezinárodní výstavě vynálezů a technických novinek Invex 76 v Brně. Z dvaceti čestných uznání získalo Československo — osmnáct,

Č. S. A.

Nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe jest připravena poskytnouti vám nejvýhodnější druhy životních pojištění plně zabezpečujících vaši ochranu. — Rovněž nabízíme pojistky poskytující pravidelný starobní důchod jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

RUDOLPH PEŠEK, 145 87 Seventh Ave., Whitestone, L.I. N.Y. 11357 — tel. (212) 767-9746
GEORGE POSPISHIL, 24 West End Ave., Westwood, N. J. 07675 — tel. (201) 664-6511

ANEBO PŘÍMO:

CZECHOSLOVAK SOCIETY OF AMERICA

"PIONEER OF FRATERNAL LIFE INSURANCE"

CSA PLAZA, 2701 S. HARLEM AVENUE, BERWYN, IL 60402

Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

DALŠÍ OBTÍŽE VLÁDY V ANGLII

Britská zpráva o tom, že americké ministerstvo financí a Mezinárodní měnový fond si za podmínku další půjčky londýnské vládě kladou, že britská libra bude devalvována tak, aby dosáhla hodnoty 1,5 amerického dolaru, způsobila britskému hospodářství další ztráty. Nic při tom nepomohlo, že tuto zprávu dementovala obě ministerstva financí — britské a americké — a že ji popřel i Mezinárodní měnový fond. Libra šterlinků dramaticky ztratila na hodnotě; na burse ve Frankfurtu nad Mohanem se prodávala za 3 marky 82 feníků. V Londýně se její kurs ustálil v poměru jedna libra za jeden dolar 59 centů.

Dementi amerického ministerstva financí ani výrok amerického ministra financí Simona, že je totiž britská libra podhodnocená — nemohlo situaci zlepšit. Nejistota na mezinárodním měnovém trhu urychlí inflaci, která se díky řadě opatření londýnské vlády zpomalila. Na konci loňského roku činila 24,9%, letos v červenci už jen 12,9%. Odhaduje se, že nové faktické znehodnocení libry o 8-9 procent od začátku letošního září opět zdrazí dovoz do Velké Británie. Na druhé straně na sebe zlepšení vývozní bilance stále dává čekat. Loni činil britský deficit v celkové bilanci jednu miliardu a 600 milionů liber. Letos bude suma pravděpodobně překročena.

K situaci se vyjádřil v britské televizi ministerský předseda Callaghan, který

Mezinárodní přehled

diváky ujistil, že Anglie zůstává i nadále významnou světovou velmocí. Klade se otázka, zda domnělé ultimátum Mezinárodního měnového fondu bude mít za následek podstatné zkrácení veřejných výdajů. To by narazilo na odpor ve vládnoucí Labouristické straně a v jejích mocných odborových organizacích. Drastické znehodnocení britské libry by ohrozilo Callaghanovu pozici, protože ve Velké Británii stále řada průmyslových podniků trpí hospodářskou recesí.

Ale ať už navrhne delegace Měnového fondu cokoliv — jisté je, že musí dojít k základnímu přehodnocení pohledu na britské hospodářství. Ministr financí Healey vystoupil v Dolní sněmovně a naznačil, že bude zapotřebí nových opatření, které by opět vyvážílo bilanci britského zahraničního obchodu. K nim by mohlo například patřit zvýšení nepřímých daní. Ale k tomu bude třeba souhlasu odborů, jejichž levicový exponent, Michael Foot, je ministrem v Callaghanově vládě.

AMERIKA, SOV. SVAZ A RUDÁ ČÍNA

Moskevská "Pravda" zaútočila na amerického ministra zahraničí Kissingera za jeho nedávné prohlášení, že by Spojené státy nemohly zůstat lhostejné k agresi vůči lidové Číně. Sovětský stranický orgán z toho nyní vyvodil, že Kissinger chtěl nepochybně označit za domně-

lého potenciálního agresora Sovětský svaz, aniž ho přitom jmenoval. Tímto způsobem se podle moskevské PRAVDY mají ztížit sovětsko-čínské vztahy. Sověty projevily nesporně v poslední době vícekrát zájem o normalizaci styků s Čínou, posledně v rámci státní návštěvy mongolského předseda Cedenbala v Moskvě a opět nedávno v zahraničně-politické části projevu generálního tajemníka Brežněva na plénu ústředního výboru KSSS. Konkrétní návrhy — jak by se této normalizace mohlo dosáhnout, se však dosud neobjevily. Brežněv sám nadhodil, že v Kremli nemají jasné představy o tom, jak se vyvine celková vnitřní situace v Číně po úderu proti takzvané šanghajské skupině. Soudí se, že pokud zůstane moc v rukou Hua Kuo Fenga a jeho spolupracovníků, nesáhne čínské vedení znovu k Mao Ce Tungovu receptu periodických masových pozdvižení po vzoru takzvané kulturní revoluce z druhé poloviny šedesátých let, tedy k akcím, které měly sloužit vytváření revoluční zkušenosti pro nové generace. Britský časopis napsal, že Mao Ce Tung ohtěl tímto způsobem odčinit deformaci komunistického vladního systému, již převzaly všechny socialistické státy od Sovětského svazu. Deformace spočívá především v tom, že vznikl byrokratický aparát, který umožnil malé klíče soustředit ve svých rukou nesmírnou moc a kontrolovat všechny aspekty života. Podle týdeníku THE ECONOMIST analýza Mao Ce Tungova byla prý správná, ale recept se neosvědčil.

Problém, který Mao Ce Tung rozpoznal, zůstává. Pokud jde o případ Mao Ce Tungovy vdovy Čiang Čing a jejích tří levicových spojenců, vdova skutečně odcizila z ústředního stranického archivu některé dokumenty zemřelého předáka a změnila jejich text. Mao Ce Tungův pokyn o uplatňování ideologicko-politických zásad byl opraven na výzvu, aby se dodržovaly dané zásady.

K zajímavým zjevům patří, že albánský předák Enver Hodža gratuloval Hua Kuo Fengovi k jeho nástupu do funkce předsedy čínské strany dost opožděně a že se tato gratulace neobjevila ihned poté, co ji "Hsinhua" uveřejnila, také v čínském tisku. Albánské sdělovací prostředky zase nereferovaly o vnitřním vývoji v Číně po úmrtí Mao Ce Tunga. Toto dlouhé albánské mlčení je možno počítat k důkazům, že mezi Tiranou a Pekingem došlo k jistému ochlazení.

ŘECKO A EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ

Řecko, které usiluje o to, stát se brzy desátým členem Evropského společenství, má toho času důvody k radosti i ke zklamání. Při rozhovorech, které vedl řecký ministr pro hospodářskou koordinaci Panayotis Papaligouras v Bruselu, padlo několik pro Řecko potěšitelných rozhodnutí, rozhovory však přesto nebyly tak úspěšné, jak by si aténská vláda přála. Jejich výsledkem bylo dojednání, že příslušné orgány Společenství a Řecka se budou pravidelně scházet za tím účelem, aby vypracovaly podrobné podmínky řeckého členství; kdy bude Řecko za člena přijato však dohodou to nebylo. Karamanlisova vláda usiluje o to, aby se tak stalo roku 1979 nebo 1980 — čtyři až pět let dříve než bylo stanoveno před šestnácti lety, kdy byl Řecku přiznán statut přidruženého člena. V Bruselu nesplnili ani požadavek, aby Řecko bylo už před začleněním do Evropského společenství o všech důležitých otázkách informováno a konzultováno. Jako důvod bylo uvedeno, že Řecku, i když se jeho politika s politikou Evropského společenství nerozchází, nemohou být přiznána práva, vyhrazená stanovami jen řádným členům. Řecká vláda navrhl, aby první schůze pro vypracování podmínek členství se konala už v druhé polovině listopadu, ale tento termín

nebyl přijat. Podle předsedy Rady ministrů Maxe van der Stoela bude moci být první pracovní schůze uspořádána až koncem roku.

Diplomatičtí pozorovatelé soudí, že Řecko udělalo dosti velký pokrok a že ke vstupu do Evropského společenství má kratší cestu než jeho největší rival, Turecko. Vyjednávání s Tureckem zabředlo do slepé uličky, protože v Bruselu se zdráhají splnit některé turecké požadavky, zejména ty, které se týkají postavení tureckých dělníků, pracujících v západní Evropě. Náskok, který Řecko v Bruselu před Tureckem získalo, je ovšem pro Řecko jen slabá útěcha. Karamanlis nemůže pouštět ze zřetele, že řecko-turecké soupeření je jednou z příčin, proč jsou v Bruselu vůči Řecku poněkud zdrženliví. Aténská vláda nezastírá, že o zapojení Řecka do Evropského společenství usiluje v neposlední řadě proto, aby si své diplomatické, vojenské a hospodářské pozice v konfliktu s Tureckem posílila, čímž vzbuzuje u mnohých západoevropských státníků obavy, že s integrací Řecka byla by do Evropského společenství zavlečena jak kyperská krize, tak i spory o hospodářskou exploataci Egejského moře. Takové obavy tlumí jejich dobrou vůli Řecku přijetím za člena hospodářský rozvoj usnadnit, vnitřněpolitickou stabilizaci urychlit a demokracii trvale zakotvit. V Bruselu převládá názor, že nejlepším řešením by bylo přijmout Řecko a Turecko současně, a to by mělo být jak pro aténskou tak i ankarskou vládu pohnutkou ke kompromisu.

KOLIK SIROTKŮ ZANECHAL MAO?

Odpověď na otázku, kolik je vlastně obyvatel Číny, je právě tak obtížnou, jako přimět SSSR a ostatní satelitní země tohoto "sociálimperialisty" k dodržování podepsaných sebraných pohádek z Helsinek.

Bývalý vicepremiér lidové Číny Li Hsien-nien řekl v roce 1971 při své návštěvě v Egyptě: "Představitelé min. zásobování předpokládají, že v Číně žije 800 miliónů lidí. Jiná oficiální místa však tvrdí, že je to pouze 750 miliónů obyvatel. Plánovací úřady nepočítají s vyšším počtem než 750 miliónů Číňanů."

Zesnulý ministerský předseda Čou En-laj ve svém projevu na Všečínském shromáždění lidových zástupců v lednu letošního roku uvedl naráz dva údaje. "Počet obyvatel ČLR," řekl, "vzrostl od roku 1949 o 60%." Co z toho tedy vyvodit? Oficiální statistiky v roce 1949 uváděly počet 542 miliónů lidí. To by tedy znamenalo, že v současnosti žije v Číně 817 miliónů obyvatel. Na jiném místě svého projevu však Čou En-laj uvedl: "V naší zemi, obývané 800 milióny lidí..."

Počet obyvatel Číny vzrůstá přes všechny nejasnosti i nadále velice rychle. Pro ilustraci několik číselných údajů: v roce 1570 bylo asi 60 miliónů Číňanů, v roce 1750 jich bylo již kolem 200 miliónů a o 50 let později přes 300 miliónů. Počátkem našeho století žilo v Číně na 400 mil. a v současnosti se má všeobecně za to, že je jich zhruba 800 miliónů, což také tvrdí prameny UNO.

Před více než deseti léty napsal známý francouzský geograf, autor populární knihy Geographie de la population, slova, která jsou zřejmě v Číně aktuální dodnes: Čína prožila demografickou revoluci zároveň s velkými přeměnami politickými a společenskými. Čínské úřady se všemi možnými prostředky snaží nyní tempo růstu obyvatel snížit. Podporují zaměstnanost žen, jsou povolovány potraty, zvyšuje se věková hranice nutná k uzavírání manželství. A především se mohutně rozvíjí kampaň za snížení počtu dětí v rodině.

Jan Nor

TUZEX zasíláme
bezpečně a rychle

NEODKLÁDEJTE...

TUZEX-ové poukázky jsou nejlepším prostředkem jak potěšit příbuzné ve staré vlasti.

Již 50 let cestovní služby

vám zajistí bezstarostné a radostné cestování do Československa a do celého světa za velmi nízkou cenu na dobu 22 až 45 dnů

Dvanáctidenní zájezd do Československa je opravdu velký požitek — poznáte krásy rodné vaší vlasti, anebo Vašich rodičů. Dopřejte si léčení ve světově známých lázních Československa, jsou nejlacinější na světě.

Doporučujeme včasné přihlášky — zvláště do lázní! Chcete-li umožnit návštěvu příbuzného do USA, navštivte TATRU pro informace — anebo napište.

Pro jistotu vždy jen

TATRA TRAVEL BUREAU, Inc.

1465 SECOND AVENUE • NEW YORK, N. Y. 10021
(při 76. ulici) Tel. RE 7-5972 — RH 4-6185

Z Moskevské kuchyně

Pro západní novináře v Moskvě je jedna věc zvláště skličující. Plenární zasedání ústředního výboru komunistické strany Sovětského svazu probíhají za zavřenými dveřmi a jsou tajná. Zasedání Nejvyššího sovětu jsou otevřená. Skličující je, že plénum ústředního výboru může alespoň obsahovat jakous takous debatu o návrzích, předložených patnáctičlenným politbyrem. Proti tomu je Nejvyšší sovět nuda sama, protože jen přikyvuje k rozhodnutím, která byla již učiněna. Není znám ani jediný případ, že by některý člen tohoto zákonodárského sboru hlasoval proti nebo se alespoň zdržel hlasování.

Co přinesla nynější zasedání obou orgánů? Mnozí očekávali přestavbu kremelské hierarchie a soudili, že určité změny budou musit být provedeny už vzhledem k pokročilému věku členů nejvyššího vedení. V Politbyru je průměrný věk 66 let, ale předsedovi presidia Nejvyššího sovětu Nikolaji Podgornému je 73 a Arvidu Pelšemu 77. Předmětem dohadů byl zvláště 72-letý předseda Rady ministrů Alexej Kosygin, který byl v létě při plavání v řece údajně raněn mrtvicí. Někteří se domnívali, že Kosygin bude poslán se všemi poctami do důchodu, jiní, že vystřídá Podporného ve funkci hlavy státu. Nestalo se však nic takového, i když ovšem nikomu neušlo, že sáhodlouhou zprávu Nejvyššímu sovětu o sovětském hospodářství nepřednesl hlavně ekonom politbyra Kosygin, ale místo předseda rady ministrů a šéf gosplanu Nikolaj Bajbakov. Předmětem dohadů byla i funkce předsedy Vsesvazové ústřední rady odborů, která zůstala od loňského sesazení ctižádostivého Alexandra Šeljepina neobsazena. Jméno jeho nástupce však nebylo oznámeno. Západní pozorovatelé neméně překvapilo, že jeden ze dvou prvních místopředsedů rady ministrů, Nikolaj Tichonov, v němž mnozí již viděli Kosyginova nástupce, nebyl zvolen ani kandidátem politbyra. Za jedinou významnější změnu lze pokládat povýšení prvního tajemníka svěrldovského výboru KSSS, Jakova Rjabova na tajemníka ústředního výboru. 48-letý Rjabov je nejmladším členem moskevského vedení.

Převládá domněnka, že mu bude v ústředním sekretariátu svěřen obranný průmysl a že tudíž vystřídá v této funkci Dmitrije Ustinova, který byl v květnu po smrti maršála Andreje Grečka jmenován ministrem obrany. Není bez zajímavosti, že ve Svěrldovsku, jenž je uzavřen cizincům, byl Rjabovovým předchůdcem Andrej Kirilenko, který je nyní obecně pokládán za korunního dědice generálního tajemníka Leonida Brežněva. Je možné, že se jednou bude mluvit o svěrldovské mafii nebo klíče.

Hlavním námětem zasedání ústředního výboru strany a

Nejvyššího sovětu však bylo hospodářství. Když se ústřední výbor sešel k předešlému březnovému zasedání, vyslechl vesměs špatné zprávy. Loňská sklizeň obilí, to je 140 milionů tun, byla nejhorší od druhé světové války. Sověty musely dovézt obrovská množství obilí a zaplatit za ně tvrdými valutami. Ted' však vypadá budoucnost mnohem růžověji — alespoň podle Brežněva. Letošní sklizeň by se mohla podle jeho slov vyrovnat nebo dokonce předčít rekordní sklizeň z roku 1973, kdy bylo sklizeno 222 a půl milionů tun obilí. Brežněv také nenechal na pochybách, že zemědělství — Achillově patě sovětského hospodářství — bude nadále udělována investiční priorita: kolchozy a sovchozy pohlty v běžné pětiletce 26 procent celkových investic do sovětského hospodářství. Z čtených miliard rublů však soukromý sektor nedostane nic, přestože se záhumenky kolchozníků podílejí na hrubé zemědělské výrobě Sovětského svazu 26ti procenty. Skutečnost je, že produktivita kolchozů a sovchozů zůstává přes obrovské investice nízká. Sovětští plánovači jsou nicméně věcní optimisté. Bajbakov ve své zprávě Nejvyššímu sovětu řekl, že národní důchod Sovětského svazu dosáhl loni 76ti procent národního důchodu Spojených států a že do roku 1980 stoupne na 85 procent. Co se týče průmyslové výroby Sovětského svazu, ta dosáhla loni 80ti procent úrovně americké a v roce 1980 stoupne na 109 procent, tvrdil Bajbakov a předpověděl také, že Sověty dostihnou v roce 1980 Spojené státy v zemědělské výrobě. Naposledy si takto zaprorokoval Nikita Sejgějevič Chruščov, kterému představa předstihnout Spojené státy nedala spát. Je obecně známo, jak to s ním dopadlo. Na čelném místě v seznamu hříchů — jichž se Chruščov dopustil v očích těch, kdo ho svrhli — byly "zbrklé plány". Připomeňme, že před patnácti lety — 19. října roku 1961 — moskevská Pravda hrdě oznámila, že si KSSS vytkla za cíl zvýšit výrobu obilí — tak, aby její roční objem dosáhl v roce 1975 260 milionů tun.

Zpráva předsedy Gosplanu Nikolaje Bajbakova zdůraz-

nila větší zužitkování přírodních zdrojů a vyšší průmyslovou výrobu, ale zároveň předpokládá jen skromný ne-li nejskromnější růst národního důchodu. V plánovaném přírůstku, to je 4,1 desetina procenta, se obráží nejen trvající dopad loňské neúrody, nýbrž i nynější kampaň za brzké dokončení rozestavěných projektů, ještě před zahájením staveb nových. I když vedení v Kremlu na předchozím zasedání ústředního výboru komunistické strany Sovětského svazu zřejmě revidovalo některé ukazatele směrem dolů, jako například ukazatel produktivity práce, ponechalo u jiných navrhovaná maximální tempa nebo je jen nepatrně snížilo. Radikální změny v plánech však nejsou patrné. Ze zprávy ministra financí Vasilije Garbuzova zaznamenejme, že rozpočet na příští rok stanoví výdaje na obranu na 17 miliard 200 milionů rublů, což je o 200 milionů rublů čili 1,1 procenta méně, než rozpočet letošní. Tato číslce ovšem neobrazí celkové vojenské výdaje, protože velké částky jsou skryty v jiných rozpočtových položkách, jako je na příklad věda a podobně. Zveřejněný sovětský rozpočet je jen jakýsi barometr, který ukazuje postoj Kremlu k uvolňování napětí se Západem.

Shodou okolností právě v těchto dnech byl společnému hospodářskému výboru amerického kongresu odevzdán sborník studií a zpráv, který vypracovali znalci sovětského hospodářství. V jedné zprávě tohoto díla — které má 860 stran, se praví, že by se další posilování sovětského vojenského stroje mohlo v nadcházejících patnácti letech stát neúnosným břemenem pro sovětské hospodářství už proto, že se jeho tempo růstu nevyhnutelně zpomaluje a požadavky kolchozů a sovchozů, jakož i nároky na investice, se zvyšují. Pokud jde o technologii pro civilní sektor, jsou si američtí odborníci vesměs zajedno v tom, že vyhlídky Sovětů dostihnout Západ, jsou chabé. Na druhé straně však nejsou hospodářské problémy Sovětského svazu tak velké, aby vyvolávaly skutečné krize. Jeden vávěr, k němuž autoři studie dospěli, je, že Sovětský svaz bude v zájmu příštího hospodářského růstu nadále záviset na západní technice a obchodu a že se zapojí do světového hospodářství. I když Sovětský svaz je jako jediný velký průmyslový stát světa soběstačný v energetice a v dohledné době jím pravděpodobně zůstane, bude zvýšený dodávek energie v hu-

doucnu záviset na úspěšném rozvoji nalezišť na nehostinné Sibiři, kde jsou Sověty konfrontovány s obtížnými problémy průzkumu a těžby surovin, zejména ropy. Co se týče zemědělského plánu na běžnou pětiletku, ten je podle americké studie proveditelný za předpokladu, že počasí — zvláště pro obilí — bude příznivé. Ale další obilné manko by znamenalo velkou kalamitu a předem by zhatilo plánované cíle, praví washingtonská studie.

Plénum ústředního výboru maďarské komunistické strany se postaralo, na rozdíl od pléna sovětského o senzaci. Uvolnilo z funkce tajemníka ústředního výboru Arpada Pullaie a pověřilo ho na oko dalším údajně významným úkolem. Jednapadesátiletý Pullai zastával funkci tajemníka UV deset let a byl zpravidla řazen k stoupencům tvrdé linie v maďarském vedení. Od podzimu roku 57 vykonával vesměs funkce, které vyžadovaly organizační obratnost a silnou ruku. Stranickou kariéru zahájil Pullai v komunistickém svazu mládeže, jehož byl v letech 61 až 64 prvním tajemníkem. V lednu roku 64 byl jmenován vedoucím oddělení ústředního výboru pro stranické a masové organizace. Vrcholu kariéry dosáhl v prosinci roku 66, kdy vstoupil do sekretariátu. 10. sjezd strany v listopadu 1970 ho potvrdil ve funkci tajemníka ústředního výboru. Před jedenáctým sjezdem maďarské strany v březnu loňského roku se očekávalo, že Pullai bude povýšen do politbyra. To se však nestalo. Vedení dalo přednost služeb-

ně mnohem mladšímu tajemníku ústředního výboru Mikloši Ovarimu patrně proto, že Ovari na rozdíl od Pullaie studoval v Sovětském svazu. Na zmíněném sjezdu Pullai vystoupil s rázným projevem o vedoucí úloze strany a oznámil také výměnu stranických průkazů, kterou odůvodnil nutností "posílit ideovou, politickou a operační jednotu strany". V říjnu loňského a červenci letošního roku podal plenárnímu zasedání ústředního výboru zprávy o průběhu příprav k výměně stranických průkazů. K jeho odvolání z funkce došlo v době, kdy přípravy byly prakticky dokončeny.

Klade se tudíž otázka, zda Pullai nepřistoupil k této choullostivé akci příliš necitelně a neviděl v ní příležitost k čistce. To by se jistě mohlo očekávat od známého stoupence tvrdé linie.

Pullaiovým nástupcem byl jmenován 45letý Šandor Borbely, jehož kariéra se podobá Pullaiově. Borbely byl dvakrát prvním tajemníkem v největším maďarském podniku — čepelských železárnách a ocelárnách v Budapešti. V červenci loňského roku převzal oddělení ústředního výboru pro průmysl, zemědělství a spoje. Borbely je dalším z rostoucího počtu takzvaných moskevských absolventů, kterým jsou svěřovány vedoucí funkce. V letech 59 až 62 studoval na vysoké škole stranické v sovětském hlavním městě. Nedávno byl Borbely s tajemníkem Karolyem Nemetem opět v Moskvě. Jednali tam se svými protějšky o různých hospodářských záležitostech. Borbely budí dojem zkušeného a dosud úspěšného funkcionáře.

BREŽŇEV O MEZINÁRODNÍ POLITICE

Na plénu ÚV KSSS hovořil Brežněv obsírně o zahraniční politice. O Číně pravil, že se tam rozvíjejí složité politické procesy. Podle jeho slov neexistují mezi oběma velmocemi problémy, které by se nemohly řešit v duchu dobrého sousedství. Brežněvova pasáž o Číně neobsahovala však konkrétní návrhy a vějička socialistického internacionalismu je sotva působivá, neboť jde o velmi sporný pojem. Konkrétní nebyl Brežněv ani v pasáži o sovětsko-amerických vztazích. Zde poukázal na složitosti situace ve Spojených státech a na protikladnou povahu různých prohlášení Forda a Cartra. Tón těchto Brežněvových výroků byl umírněný a dveře pro další sovětsko-americké kontakty i jednání zůstávají zřejmě otevřené. Iniciativní nebyl však Brežněv v žádném ohledu.

FRANK HOLECEK'S

Czechoslovak Praha Restaurant and Bar

1358 FIRST AVENUE, CORNER 73rd STREET - NEW YORK

Nejmoderněji zařízená a vším pohodlím vybavená restaurace.

• Nejjemnější československá kuchyně včetně všech pražských specialit: pečená husa a kachna, vepřová pečeně, svíčková a zajíc na smetaně a celá řada dalších specialit. • Importovaný pšezský prazdroj na čepu. Zvláštní místnost pro soukromé spol. u příležitosti svateb, pohřbů atd. Bar otevřen od 11 dop. do 4 ráno. Restaurace otevřena od 12 dop. do 11 hod. noční každý den. "Special Luncheons" 12 Noon — 4 P.M. Monday to Saturday. • O rezervaci volejte; YU 8-3505 — RH 4-9787

SPORT

ČERNÝ DEN ČS.
FOTBALISTŮ

Evropské pohárové soutěže již bez Českoslováků! Bayern Mnichov-Banik Ostrava 5:0 a anglický Queen's Park Rangers-Slovan Bratislava 5:2.

• Poslední zápasy I. hokejové ligy: Plzeň-Jihlava 2:4, Litvinov-Kladno 4:4 České Budějovice-Slovan 1:1, Pardubice-VŽKG Ostrava 1:1, Brno-Gottwaldov 5:3, Košice-Brno 2:6, Jihlava-Budějovice 6:1, Sparta-Plzeň 7:4 — Bratislava-Litvinov 3:1, Kladno-Pardubice 8:3, VŽKG Gottwaldov 10:2, Košice-Sparta 9:3. V tabulce vedou: Dukla Jihlava, Kladno a Tesla Pardubice.

• V hlavní fotbalové soutěži byly sehrány tyto zápasy: Trenčín-Slavia 2:5, Trnava-Slovan 2:0, Inter-Zbrojovka 3:0, Sparta-Plzeň 2:1, VSS-Frydek-Místek 0:0, Třpělka-Dukla 0:2, Ostrava-Lokomotiva 3:1, Bohemians-Žilina 1:0. Prozatimní pořadí v tabulce: Dukla Praha, Inter Bratislava a Slavia Praha.

• Pražská Sparta porazila v Praze v zahajovacím utkání nového ročníku Středoevropského poháru budapešťský Vasas 2:0.

• Sportovní areál SK Slavia Praha v Edenu se rozrostl otevřením nového krytého plaveckého bazénu. K hlavnímu bazénu patří ještě malý bazének 6 x 12 m pro výuku plavání. Krytý bazén dostane v polovině příštího roku "bratra": otevřený 50metrový bazén s přehřívanou vodou.

• Na úpatí posvátné hory Fuji jany se jel poslední automobilový závod o MS formule 1. Zvítězil Američan Abdeti na Lotusu s náskokem jednoho kola před Francouzem Depaillerem (Tyrell) a Jamesem Huntem z Velké Británie (Mc Laren). Obhájce titulu Niki Lauda odstoupil po 2. kole "pro strach." Zdá se, že Lauda přece jen ještě nepřekonal psychicky svůj poslední úraz. Novým mistrem světa se stal Hunt s náskokem 1 bodu před Laudou. Závod se jel za téměř neregulérních povětrnostních podmínek.

• Košíkáři Slavie VŠ prohráli v úvodním zápase Poháru vítězů pohárů v Aténách těsně s místním AEK 66:73 (24:40). Po špatném 1. poločase se podařilo Pražanům stav přijatelně zkorrigovat.

• Japonci Nara a nepálský šerpa Norbu slezli vrchol Makalu bez použití kyslíkových masek.

• Fotbalisté Bohemians Praha volili společně. Kompletní kádr mužstva a jeho vedení odevzdali svoje hlasy kandidátům Národní fronty. Stejně se zachovali všichni sportovci Armádního střediska vrcholového sportu Dukla Praha.

• Házenkářky Štartu Bratislava vyhrály v Mindenu

(NSR) nad místním Eintrachtem 14:13 (8:4) a postoupily do 2. kola PMEZ.

• Šilhánová vyhrála mistrovství Polska ve stol. tenisu v Krakově. V semifinále porazila Ferenczyovou (Rum.) 3:2 a ve finále Francouzku Bergeretovou 3:0.

• Po 4. kole nejvyšší soutěže házenkářů se na první pozici probíjeli muži Škody Plzeň. O bod zpět: Dukla Praha a oba nováčkové Tatra Kopřivnice a Lok. Trnava.

• Renáta Tomanová dosáhla dalšího pěkného úspěchu — když ve finále tenis. turnaje v Barceloně porazila silně hrající Rumunku Ruzicovou 3:6, 6:4, 6:2.

• V soutěži házené žen se po 6. kole dostal do vedení TJ Gottwaldov a zásluhou střelkyně Foltýnové získává dostatečný brankový náskok. Skóre: 116-94.

• Střelecké hody si užili diváci při utkání v semifinále Českého poháru basketbalistů. Brněnská Zbrojovka vyhrála odvětné utkání nad Ostravou 105:102. V Ostravě vyhrála Zbrojovka kontumačně 20:0, protože domácí neměli lékařské prohlídky.

• Ve druhém finál. utkání v Rio de Janeiro před 130.000 diváky na stadionu Maracanã zvítězil Fluminense nad Vasco da Gama 1:0 a obhájil titul fotbal. mistra Brazílie. První utkání skončilo 0:0.

• "Soutěž slušnosti" I. hokej. ligy po 7. kole: 1.-3. VŽKG, Slovan Brat., Plzeň O tr. b., 4.-7. Kladno, Košice, Pardubice, Motor Č. B. 5 tr. b., 8.-10. Brno, Sparta, Litvinov, 11.12. Jihlava (!) a Gottwaldov 15 tr. b. Celkem bylo uděleno 199 dvouminutových, 8 pětiminutových a 6 desetimínutových trestů.

• Hlasy čs. sportovců při volbách — M. Šťastný (hokejista): "Svůj hlas kandidátům Národní fronty jsem odevzdal rád . . .", K. Ráczová (šerm.): "S radostí jsem volila kandidáty NF . . .", Z. Böhm (trenér lyžařů-běžců): "Odevzdávám svůj hlas pro socialismus . . .", ing. V. Petlák (volejbal): "Kandidáti NF mají moji plnou důvěru . . .", L. Daněk (diskař): "Tím, že dávám kandidátům NF můj hlas, slibuji, že jim budu pomáhat při budování socialistické vlasti.", K. Brabenec (basketbal): "Svým hlasem bych chtěl pomoci upevnit naše socialistické zřízení . . .", A. Tkáč (cyklista): "Věřím, že zvolení poslanci se přičiní — aby náš život byl den ze dne krásnější a radostnější." J. Čapkovice (fotbal): "Podívejme se jen na budovatelské úsilí při plnění volebních úkolů. Když si to všechno uvědomím, s klidným svědomím dávám hlas kandidátům NF." Polit. vězňů a žadného ze 43.589 (0,4%) nevoličů nebo těch, kteří neodevzdali hlas kandidátům NF, se žádný reportér nezeptal na dojmy a co soudí o klukovské hře na volební akt.

• Praha nebude moci v budoucnosti zajistit tenis. střetnutí o Davisův pohár (DC). Od roku 1978 se výstavba pražského Metra dotkne

Výhody pro válečné
vysloužilce

14. října podepsal prezident Ford zákon, kterým se poskytuje lékařská a nemocniční péče a některé jiné výhody přiznané americkým veteránům, též příslušníkům československé (a polské) zahraniční armády z první a druhé světové války, pokud jsou nejméně 10 roků americkými občany. Ke slavnostnímu aktu podpisu byli pozváni — krom některých členů Domu reprezentantů a Senátu, kteří obhajovali zákon v Kongresu, také značný počet bývalých příslušníků polských a československých branných sil a vedoucích zástupců polského a československého exilu. Před podpisem učinil prezident Ford stručný projev, v němž zdůraznil podíl polských a československých vojsk na vítězství Spojených států a jejich spojenců v obou světových válkách a řekl, že Spojené státy, v duchu svých principů a tradice, vždy podporovaly a podporují aspirace všech národů o svobodu a nezávislost, včetně národů střední a východní Evropy. Po skončení projevu následovala ceremonie podpisu s obvyklým rozdáváním per (a) po té prezident Ford setrval ještě asi dvacet minut v rozhovorech s přítomnými v "Růžové zahradě."

Podepsaný zákon má pro nás, příslušníky čs. zahraničních armád mimořádný význam morální, historický a materiální. Historický a morální proto, že představuje slavnostní uznání československé bojové účasti ve dvou válkách po boku Spojených států a ostatních spojenců za vznesené ideje svobody a demokracie. Materiální proto — že nám poskytuje zdravotní péči potřebnou zejména těm bratřím, kteří jsou v pokročilejším věku. Jak víte, zdravotní a pensijní fondy, do nichž jsme si pla-

tili třeba polovinu života v Československu, nám byly zkonfiskovány soudními rozsudky komunistického režimu.

Když jsme opouštěli naši rodnou zemi, protože jsme se jako odchovanci demokracie nehodlali podřídit komunistickému totalitnímu systému, ale pokračovat v boji proti němu, odcházeli jsme do nejistoty. Americká země nás však přijala laskavě, v duchu svých svobody-milovných tradic a poskytla nám příležitost začít nový život. Za to patří Spojeným státům naše trvalá vděčnost. Poděkujeme především těm kongresmanům a senátorům, kteří se o projednání a schválení zákona HR. 71 zasloužili. Náš vděk však také patří vedoucím činitelům polského a československého exilu, zejména p. Mazevskému a bru. Vodařkovi z Chicaga za jejich vytrvalé tříleté úsilí, s nímž působili na naše zákonodárce, aby zákon v konečném znění schválili. Konečně o tento úspěch se podílejí i ti jednotlivci a organizace, kteří psali pro uzákonění HR. 71 členům příslušných senátních a kongresních výborů.

Nyní jde o to, uvést v život mechanism, který bude nápomocný každému bru.. legionáři, na nějž se zákon HR. 71 vztahuje, aby obdržel příslušné potvrzení anglického War Office či francouzského ministerstva národní obrany. Podle zmíněného zákona je toto potvrzení nutné pro každého, kdo chce žádat o lékařskou a nemocniční péči v amerických veteránských institucích.

Podrobnosti v tomto směru budou oznámeny prostřednictvím legionářských jednot a exilového a krajského tisku.

Jaroslav Kašpar-Pátý,
plukovník gen. štábu

Štvanice a kromě několika dvorců I. ČLTK zmizí s povrchu i štvanicý centrkurt. Výstavba nových reprezentačních kurtů na Krutci nevypadá právě růžově. Není schválený projekt, chybí limit a Krutec není ani v seznamu staveb pětiletky. Vypadá to tak, že daviscupovou čest Prahy převezme jiné město. V každém případě je to ostuda.

• Od 1. 1. 1977 platí ve volejbalu nová pravidla. Hraje se na dva vítězné sady, blok se nepočítá jako úder, k dispozici budou tři míče, podávané dvěma "sběrači", což umožní zrychlení hry.

• World Boxing Association (WBA) určila, že o titul mi-

stra světa všech vah v boxu budou bojovat George Foreman a Ken Norton, potvrdil Cassius Clay alias Muhammad Ali oficiálně rozhodnutí, vzdát se titulu MS bez boje.

WŠ/64

Drobná zvěř,

hlavně bažanti, méně zajáci, je v těchto dnech v Jiho-moravském kraji cílem myslivců — jednotlivců i celých skupin, kteří příjždějí z Itálie, Rakouska, Německé spolkové republiky a dalších zemí.

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.75% přinese 8.17%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na šest roků

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplátíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a připlácujeme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$40.000.00 vládní pojišťovnou Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně.

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN
ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021
aneb

2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710
and

590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

ÚKOLY EXILU

Ján Papánek

V tomto roku, keď si obyvatelia Spojených štátov pripomínajú a radostne oslavujú 200 rokov trvania svojej slobody a celý svet sa k tejto významnej udalosti s uznaním pripojuje, organizácie Američanov československého pôvodu po celých Spojených štátoch sa týchto osláv účastnia. My, ktorí sme sa tu síšli, chceme zad'akovať za to, čo táto americká vlasť pre nás i pre Československo vykonala . . .

Súčasne sme prišli si uctiť pamiatku významných dní československej slobody 28. a pripojujem i 30. októbra 1918, keď sa po dlhej dobe útlaku naskytla československému ľudu príležitosť ukázať svoje národné a ľudské hodnoty pracovitosťou, chrabrosťou — lásky k demokracii, humanite a sociálnej spravodlivosti, ktoré sme v slobodnom štáte začali uvádzať do života.

Za krátkych dvaciat rokov Republika prosperovala a stala sa jednou z najväčších krajín Európy. Bola významným činiteľom v úsilí o mierovú konsolidáciu sveta a jeho bezpečnosť.

Od konca roku 1938 sa iba snažíme, aby československému ľudu bolo prinavrátené a umožnené pokračovať v pretrhnutom úsilí o lepší zajtrajšok. Sme si vedomí, že to má byť v iných formách i náplňou prispôbené domácejmu i medzinárodnému vývoju, pri zachovaní základných rysov slobody, demokracie a spravodlivosti. Toto musíme mať na zreteli, keď sa dovoľávame Masaryka, Beneša, Štefánika i ostatných veľkánov našich dejín.

Prichodí nám aj uvažovať o terajšej medzinárodnej situácii a ako sa v nej zobrazuje Československo, postavenie československého ľudu, ktorý je väzňom vo vlastnom domove a aký je náš úkol. Naši dobrí ľudia sú zbavovaní normálneho ľudského rozvoja a pokroku ľudmi vlastnej krvi — pod cudzím dozorom a v záujme cudzincov. Československý um, šetrnosť a pracovitosť sú sústredované už skoro tricát rokov na zvelaďovanie sovietského Impéria. A najnovšie Sovieti zahrnuli do svojho hospodárskeho programu a rozvoja, financovanie satelitmi, zprístupnenie Západu ich sibirského surovínového bohatstva plynu, azbestu, fosfátov a železnej rudy. Sateliti majú na tento plán príspeť 13 miliardami dolárov a z toho Československo má

dat' 5 a pol miliardy. To všetko so sovietskym prísľubom, že sa im to niekedy v budúcnosti vynahradí.

Sovieti si takto upevňujú okolo seba ochranný pás porobených národov, aby bez obavy mohli pokračovať vo zvýšenom zbrojení a pripravovať sa na ďalšie výboje a na zväčšovanie svojho imperia. Súčasne volajú po nutnosti uvolnenia medzinárodného napätia — po détente. Ostatné zeme, aby sa len trochu chránili, sú nútené ích v zbrojení nasledovať.

A preto sa čím ďalej, tým viac objavujú hlasy, že stále zvyšovanie zbrojovania — zvyšovanie ozbrojených sovietskych vojenských počtov v satelitných zemiach, zdokonaľovanie ich kvality zbraní a zrychlujúcej mobility a veľiká presila v konvencionálnom zbrojení nutne približujú ďalší sovietský výboj a svetový ozbrojený konflikt.

V tom smyslu sa vyslovilo na 200 odborníkov, ktorí sa minulého septembra síšli v Badenu v Rakúsku. Po výmene názorov usúdili, že snahy cmedziť rozširovanie zbrojovania sú nepatrné a čím ďalej, tým ťažšie sa dá zabrániť násilným konfliktom, pretože súčasný medzinárodný systém, snažiaci sa zachovať mier zlyháva. Možnosť nukleárnych zbraní sa rozširuje a niet plánu, ako všetky protichodné záujmy zahrnúť do spoločného systému. Dokonca i NATO — Severoatlantické obranné súručenstvo sa začína prebúdzat' z letargie a vážne sa pripravovať na obranu proti Sovietom.

Tato nemohúcnosť, či neschopnosť demokracií k rozhodnému činu sa javí aj v pasivite a nereálnosti práce Spojených národov. Márne by tam niekto hľadal možnosť jednaní o ochrane ľudských práv pre vyše sto miliónov obyvateľov Európy alebo o možnosti týchto národov rozhodovať o vlastnom osude.

V tejto nepriaznivej a ťažkej situácii sa snažíme nájsť aspoň náznak úsvitu. Skepticky sme sa dívali na minuloročnú Deklaráciu v Helsinkách o spolupráci a bezpečnosti v Európe, medzi komunistami a Západom. Mnohí sa utešovali a sľubovali nám, že nás nepredajú, ale oď jej podpísa sa nedá pozorovať vývoj k lepšiemu spolunažívaniu medzi európskymi národmi. Vo veci ochrany ľudských práv, emigrácie, sjednocovania rodín a vý-

meny informácií sa prakticky nič nezmenilo.

Od konca vojny Spojené štáty a Západná Európa vždy ustupovali a ustúpili, keď sa jednalo o podporu Československa v. r. 1948, Poľska a Maďarska v 1956 a Československa zasa v 1968, keď tieto zeme revoltovali proti Sovietom.

Bohužiaľ, od konca vojny sa nám nepodarilo túto politiku zmeniť a pokládam za hlavný, áno za jediný úkol československého exilu, Američanov československého pôvodu a tých, čo pochádzajú zo Strednej Európy túto politiku zmeniť. Je to v záujmu Spojených štátov i Československa a mieru vo svete v slobode, nielen prímeria.

Dokiaľ slobodný svet ponecháva voľné pole Sovietom v Strednej a Východnej Európe, nebude pokoj. A nestačí len sympatizovať pri každom výbuchu odporu týchto národov proti Sovietom, ale je treba im poskytnúť aktívnu podporu.

V prezidentskej kampani som videl náznak zmeny v tom smyslu, že pre budúcnosť má byť urobený pokus, aby Západ jednal a pomáhal jednotlivým krajinám oddelene, podľa ich významu a potreby. Československo v svojej servilnosti Sovietom je skoro na poslednom mieste týchto úvah. Je treba, aby si celý exil a celý národ tieto nádeje a toto nebezpečie uvedomil.

V prvej svetovej vojne sme viedli otvorený boj proti nepriateľovi, vytvorili sme legie v zahraničí a doma sa národ sjednotil a viedol odpor. Víťazní spojenci museli počítat' s touto silou a počítali s ňou a umožnili vytvorenie Československej republiky. Stejne i v Druhej svetovej vojne sme z ničoho, z rozkúskovanej vlasti, a toto zdôrazňujem, vybudovali silu, ktorá prinútila víťazný svet zasa počítat' s obnovou jednotného Československa. Jednou zo složiek tohoto boja bolo i národné povstanie na Slovensku — ktoré skončilo vojenským neúspechom, ale preca bolo úspešné, pretože dokázalo, že Česi a Slováci patria dokopy. Slováci sa povstaním vrátili do lóna Československej republiky.

Dnes mi však pôsobí starosti vývoj pomeru Čechov a Slovákov. Čím ďalej, tým viac sa odcudzujú. Často si kladím otázku, či je to horšie v Republike a či v zahraničí. Tam sa to snažím pochopiť, pretože sa Sovietom jedná o to pripraviť všetky podmienky k tomu, aby snadno mohli

Přece se dočkal

Že sochař František Bílek patřil k našim největším sochařům moderní doby, vědělo téměř každé "školodítko" starší generace, jen komunisticky socialisticko realistický zglajchšaltovaný směr o něm nechtěl nic slyšet — protože z jeho pilné ruky nevyšlo ani jedno jediné dílo, ze kterého by se dal i sebe-subjektivněji vyprodukovat i jen náznak pornografické bolševické ideologie. A ejhle — najednou se Mistr 35 let po své smrti dočkal od vrchnosti milostivého uznání. Jeho díla ještě za mistrova života byla vystavena ve vile, kterou sám architektonicky navrhl a kterou občané Prahy po něm nazvali "Bílkovou vilou." Tato originální stavba z obnažených cihel a rovnou střechou stojí na překrásném místě v Praze na Letné hned naproti Chotkovým sadům a na rohu cesty, vedoucí k letohrádku královny Anny a k severnímu vchodu do pražského Hradu. V padesátých letech byly sbírky nepřístupné veřejnosti, aby obecenstvo nedoznalo pohledem na esteticky nádherné sochy a skulptury mravní úhony. Nikdo z našich sochařů nevstoupil tak uvědoměle do náboženské sféry, do světa mystických symbolů, alegorií, náznaků jako tento jihočeský zarpulitý čtenář bible a přítel Otakara Březiny. Dílo tak osobitě vyvolává přímo elektrizující zájem o Bílkův život, ale zde by spisovatel našel žádných senzačních materiálů, jaké měl k dispozici třeba takový Perruchot,

autor životopisů slavných francouzských umělců.

Bílkovo etické zaměření měnilo mu často život v tvrdou řeholi, byl tvrdým dělníkem svého umění. Baron Lanna poslal nadaného osmnáctiletého žáka prof. Pirnera do Paříže, kde se z něho stal teprve sochař v pravém slova smyslu. Jeho první mistrovské dílo Golgota, k němuž prý dělal až čtyřicet skic denně, ukazovalo už celý jeho budoucí vývoj. Otakar Březina srovnával jeho dílo (Slepci, Mojžíš aj.) s výspělou hudebností mladého Franze Schuberta a sladkým slovem Rimbaudovým.

J. R.

V T I P Y

V divadle šeptá manželka manželovi: "Proč odcházíš, vždyť hra má ještě jedno jednání?"

"Právě proto!"

"Proč říkáš těm kamnům násypno-výsypná?"

"Protože když nahoře nasypu uhlí, tak se mi dole vysype šamot!"

V restauraci si host poručil držkovou polévku. "Přejete si k ní housku?" zeptal se obsluhující číšník. "Ano," řekl host. "Lituju, ale už nejsou . . ."

V samoobsluze prochází žena kolem přeplněných regálů se zavřenýma očima a brouká si: "Chci koupit jen chleba, chci koupit jen chleba . . ."

Slovensko oddelit' od Republiky, keby nastala situácia, že by boli nútení ustupevat'. Je však zarmucujúce, že i v zahraničí tento rozkol nabýva vlivu a ľudia sa už pomaly obávajú povedať, že sú Čecho-slováci.

Pokládam za hlavný, áno za jediný úkol československého exilu a všetkých Američanov československého pôvodu, aby v záujmu tejto americkej vlasti a mieru v slobode usilovali o aktívnu spoluprácu s týmito národmi lebo len tak omedzia sovietske prípravy

PRAŽSKÉ REKORDY

Krátce a výstižně kometuje čs. volby západoněmecký levicověliberální deník Frankfurter Rundschau, v článku nazvaném "pražské rekordy": Předvolební aktivita, provázená obrovským propagandistickým úsilím se pokoušela navodit zdání, jako by tu šlo o velká osudová rozhodnutí. President a šéf strany Husák si nedal vzít příležitost a maloval růžový obraz o situaci Československa. Podle něho — jsou-li nějaké problémy — tedy nejvyšší problémy růstu, nebo tu a tam lenost a nepřipustná lhostejnost. Přitom při žádné z předcházejících volebních kampaní nemělo Československo tak citelné zásobovací obtíže, jako je má právě tentokrát . . . V Československu bylo 200 poslanců Sněmovny lidu, 150 poslanců sněmovny národů, mandáty České a Slovenské národní rady a 200.000 poslanců na komunální rovině bez konkurence.

k ďalším výbojom. Dôvody a podklady k tomu sú. Len si uvedomme, aký vliv tu majú tri procentá amerických židov alebo desať procent černochoch. Preto by ho nemohlo mať sedem procent obyvateľov zo Strednej Európy, ktoré mali a majú tak veľký podiel na rozvoji Spojených štátov?

Toto budiž našim úkolom, keď si opravdu chceme uctiť deň československej slobody.

(Zkráceno ze slavnostního projevu ve Washingtonu, D. C.)

Řecko nespokojeno s Moskvou

Řecký ministr zahraničí Dimitris Bitsios se sešel se sovětským velvyslancem v Athénách Ivanem Udalcovem, aby s ním pohovořil o tom, jak by se daly odstranit potíže, které se v řecko-sovětských vztazích nahromadily. K rozhovoru došlo pouhých

pět dní poté, co řecký premiér Karamanlis v parlamentě prohlásil, že za neuspokojivé vztahy mezi Sovětským svazem a Řeckem je zodpovědná Moskva. Karamanlis měl přitom patrně na mysli odmítavé stanovisko, které zaujal Brežněv před patná-

ti měsíci při helsinské konferenci k návrhu osobně se s ním sejit.

Nyní jde Brežněvovi zřejmě o to, odčinit nepříznivou odezvu, kterou tehdy v Athénách vyvolal a záleží mu též na tom, utlumit řeckou kritiku, že Sovětský svaz nadřazuje v řeckotureckém sporu Turecku.

Sovětská a také řecká vláda projeví zájem zlepšit kooperaci, zejména v námořní dopravě a v obchodě. Očekává se, že brzy vypracují návrh na novou pětiletou obchodní smlouvu, která umožní nahradit dosavadní systém výměny zboží, systémem plateb ve volné směnitelných měnách.

Zájem Moskvy o rozšíření hospodářských kontaktů s Řeckem je patrně motivován též hospodářskými potížemi, s nimiž Sovětský svaz zápasí.

MALÉ MYŠLENKY

Jsem naivní člověk — myslím si, že mám právo nato... mít právo.

Demokracie je jediný společenský systém, který se dá sprovodit ze světa demokratickou cestou.

U každého kompromisu získává jen ta strana, která nemusela dělat kompromis.

Reklama počítá jen s nemyslivými odběrateli. Proto je tak úspěšná.

Za velkými prapory se dá leccos ukrýt.

Revoluce nesvrhávají nejhorší utlačovatele, nýbrž nejslabší.

Nemělo by smyslu zakázat myšlení těm, kteří nemyslí. Proto se zakazuje těm, kteří myslí. To je jenom jedno z nebezpečí myšlení, ale nikoli to největší.

Není pravda, že zákaz myšlení je neefektivní. Každý zákaz, i když ho sabotujeme, nějak působí.

Není pravda, že se dodržování zákazu myšlení nedá kontrolovat. Dá se to a provádí se to, protože člověk nemá jen mozek, nýbrž i hlavu a ústa, kterými přijímá potravu. Každý může na oko dělat, že nemyslí. Ale i to, co děláme, jako bychom dělali, se stane posléze zvyklostí.

A pak? Nevycházejí někdy zákazy myšlení vstříc našim vnitřním potřebám?

Gabriel Laub

PODPORUJTE

ČESKOU

NÁRODNÍ

ŠKOLU

Anglická krise a NATO

Pokles hodnoty britské libry a vůbec akutní potíže britského hospodářství zneklidňují pochopitelně i politickou scénu. Labouristická vláda ministerského předsedy Callaghana je nejen vystavena stále ostřejším útokům opozice, ale naráží i na potíže ve vlastní straně. Vládní návrh na protiinflační úsporná opatření nezískal souhlas ani odborů — ani labouristického výkonného výboru. Naopak, vrcholný orgán strany přijal dvoutřetinovou většinou resoluci, v níž se vláda vyzývá, aby nezkracovala žádné sociální výdaje. Callaghan zasedání tohoto orgánu opustil ve zlosti. Ne tak zlostně působil ve svém následném televizním interview, ve kterém se dovolával povinnosti západních spojenců se silnými finančními rezervami, jmenovitě západního Německa, pomoci Velké Británii překonat její nynější hospodářské potíže. Callaghan přitom prohlásil, že kdyby k tomu nedošlo a kdyby nepolevil nátlak zahraničních věřitelů vůči Velké Británii — mělo by to negativní následky pro početní sílu, ba i pro samu přítomnost britských jednotek v západním Německu. To znělo jako hrozba. Z řad britské opozice byl proto ministerský předseda takřka ihned znovu kritizován. V zahraničí se reagovalo nejednivo velmi zdrženlivě, ale jak bylo hlášeno, studium úplného textu Callaghanova interview dalo přece jen podnět k jistému znepokojení. Takzvaná rýnská armáda Velké Británie je součástí evropských sil Severoatlantického společenství. Bonnské kruhy zarážá, že se Callaghan jednoznačně přenesl přes tuto skutečnost. Britský ministerský předseda se ovšem ve svém interview obracejel hlavně k domácí veřejnosti, ale v době řeči o novou iniciativu v jednáních mezi západem a východem o vzájemné omezení branných sil ve střední Evropě se považuje už pouhé pohrávání si s myšlenkou jednostranného omezení na západní straně "fronty" za krajně netaktické. V Bonnu se vytýká Callaghanovi také to, že ani v otázce kontroly nad zahraničními zásobami britských liber nenavrhoval multilaterální dohodu, ale hovořil jen o odpovědnosti Spojených států, západního Ně-

mecka a snad také Japonska. Ze západoněmeckého hlediska je správnou cestou k stabilizaci britské měny především obnovení mezinárodní důvěry v britskou ekonomii. Bonn je ochoten pomoci Velké Británii k získání žádané půjčky ve výši čtyř miliard dolarů od Mezinárodního měnového fondu. Bonn neodmítá ani myšlenku dalších finančních úvěrů Velké Británii, ale v tomto ohledu se považuje za účelné vyčkat, až skončí jednání s Mezinárodním měnovým fondem a až bude jasné, jaký účinek bude mít tato půjčka. Zatím Velká Británie těží z toho, že společný zemědělský trh Evropského hospodářského společenství kalkuluje nadále s takzvanou "zelenou librou", tedy s umělým kursem britské měny, který ignoruje její znehodnocení na mezinárodním devizovém trhu. Tato praxe chrání britské spotřebitele před prudkým zvýšením cen potravin. Možné je to pochopitelně jen finančními obětmi partnerů Velké Británie, na předním místě západního Německa, které disponuje největšími rezervami v celém Evropském hospodářském společenství. Odhaduje se, že celková výše těchto západoněmeckých subvencí k prospěchu britských spotřebitelů dosáhne letos přes tři čtvrtě miliardy ne-li miliardy marek a příští rok ještě o několik set milionů marek více.

Bíť v lese

Dvanáct sovětských židů — kteří po dva dny odmítli opustit budovu, v níž se vypravují vystěhovalecká vána — žádali, aby jim bylo dáno písemné vysvětlení, proč jim je povolení emigrovat do Izraele odmítáno, bylo násilím odvezeno do lesa blízko Moskvy a tam surově zbito policisty v civilu.

Návrat

sovětského ministerského předsedy Alexeje Kosygina — z nemoci či nemilosti — byl zaznamenán nedávno v Moskvě, když byl mezi nejvyššími stranickými představiteli (vedenými Brežněvem), kteří přišli uvítat mongolskou vládní delegaci. Kosyginova veřejná nepřítomnost trvala přes tři měsíce.

ZAJÍMAVOSTI

V NDR vypěstovali křížením kačera kachny pížmové s kachnou domácí křížence, kterého nazvali "Cairina 2000". Nový druh vodního opeřence je málo náročný na živočišné bílkoviny a jeho málo protučné maso je velmi chutné. Nevýhodou je, že tito kříženci jsou neplodní.

První prezident USA George Washington byl na základě zvláštního výnosu prezidenta Geralda Forda povýšen na "six stars" generála.

K VÝROČÍ PAULA CÉZANNA

Dne 22. října t. r. uplynulo 70 let od smrti malíře Paula Cézanna, jehož dílo se stalo nejsilnějším opěrným bodem světové moderní malby. Byl totiž prvním malířem v našem století, který povýšil ideál čistého malířství na nejzákladnější důvod malířovy práce. Vyšel z metody impresionistů a je také k nim počítán. Malířsky zvládnout téma bylo pro něho důležitější než jakákoliv obrazová psychologie či vyprávěcí popisnost. "Umění tvoří harmonii paralelní k přírodě," prohlašoval o malířské práci a proto se k jeho odkazu jako první přihlásili kubisté. Paul Cézanne zasáhl podstatně i do vývoje české malby. Jeho příkladem se orientovali především malíři z krajinářské školy Otakara Nejedlého. Před válkou bylo v Československu celkem osm Cézannových děl, z toho tři v Národní galerii, ostatní obrazy se nacházely v různých sbírkách. Tato díla se po válce objevila v rozkromých aukcích a např. "Hoch s červenou vestou" byl v roce 1959 prodán v aukčním domě Sotheby v Londýně za 220.000 tehdejších tvrdých liber. (Paul Cézanne se narodil 1839 v Aix-en-Provence a zemřel 1906).

Jan Dán

SOCHAŘ SECESE

Od smrti českého sochaře Ladislava Šalouna uplynulo právě 30 let. S jeho jménem je neodmyslitelně spojen monumentálně rozložený pomník Mistra Jana Husa na Staroměstském náměstí v Praze. Sochařův odchod z tohoto světa neproklonil nikterak do veřejnosti jako prvořadá aktualita, protože už byl po léta umělcem překonaným. Ve svých 26 letech vyhrál soutěž na průčelní plastiky Městského muzea v Praze, které jsou ještě nesený máněsovskou tradicí a úsilím o malebný povrch tvarů. R. 1901 zvítězil nad silnou konkurencí v soutěži o Husův pomník, v níž musel počítat i s účastí J. V. Myslbeka. Ten dal nakonec přednost práci pro svatovítskou katedrálu. Práce na Husově pomníku trvala až do oslav Husova jubilea 1915. V průběhu let, po která byl monument budován se podstatně změnil vkus a secesní charakter této skupiny byl odsouzen a zesměšňován, snad dokonce i samotným Myslbekem, papežem českých sochařů. Když se pak pozornost umělecké veřejnosti obrátila ke slibným talentům Jana Štursy a Oty Gutfreunda, stal se Šaloun (žák Bohuslava Schnircha), hlavně přičiněním jeho podílu na výzdobě Obecního domu v Praze, zcela nepřijatelný pro moderní dobu. Populárním zůstal z jeho tvorby už pak jen onen legendární slon, původně vytvořený jako kuriózní restaurace na výstavě uspořádané v roce 1908 Obchodní komorou v Praze k císařskému jubileu. Dnes, když dochází k rehabilitaci secesního slohu, rýsuje se Šaloun novému pokolení jako jeden z nejvýznamnějších tvůrců secesní Prahy a je umělcem obdivovaným pro schopnost spojovat národní úkoly sochařské s požadavky architektury. (Ladislav Šaloun: 1870-1946)

KUPČENÍ SE SVOBODOU

Šťastný úsměv na tvářích čtyřčlené rodiny; otec ještě trochu pobledlý, drží v náručí svého čtyřletého syna, větší jedenáctiletá dcera se zase drží své matky. Podobných scén můžete vidět na pařížském letišti Orly každý den desítky. Tato však byla přece jen trochu neobvyklá, a proto se dostala na první stránku pařížského konservativního deníku Aurore. Šťastný otec na snímku totiž není nikdo jiný než rumunský spisovatel-exulant Benedict Corlaci, který celých 27 dní držel v Paříži hladovku, která nakonec, díky velké odezvě ve veřejném mínění donutila rumunskou vládu k tomu, aby jeho manželce a oběma dětem povolila vystěhování do Paříže. Cesta však nebyla zadarmo. Benedict Corlaci na letišti novinářům prozradil, že jiný rumunský exulant, rovněž spisovatel, žijící nyní v Kanadě, Mircea Elias, za výjezd jeho rodiny zaplatil přes 120 tisíc lei, které i na Corlaciho žádá rumunský svaz spisovatelů. Útrapy obou rumunských spisovatelů západní veřejnosti znovu potvrdily, že socialistické státy nedávají člověku svobodu zadarmo, a to i navzdory svým podpisům na helsinských dohodách.